

MUSIKALSK FORMIDLING, (*Applied musical performance*)
10 ECTS

SEMESTER 1. semester

STUDIEORDNING FOR BACHELORUDDANNELSEN I MUSIKTERAPI, 2022

<https://studieordninger.aau.dk/2023/38/4126>

§18: UDDANNELSESOVERSIGT

Musikalsk formidling <https://moduler.aau.dk/course/2023-2024/BAMTP20203?lang=da-DK>

UNDERVISER(E): Jens Anderson-Ingstrup (Kursusansvarlig);
Gustavo Gattino, Julie Ørnholt Bøtker, Kasper Ehlers

VEJLEDENDE OMFANG

8 kursusgange i Musikalsk formidling (2 timer pr. gang)
6 kursusgange i Stemmebrug (0,5 time pr. studerende)
3 kursusgange i Praktisk hørelære (2 timer pr.gang)
7 kursusgange i Akkompagnement (2 timer pr. gang)
2 kursusgange i Improvisation (3 timer pr. gang)
1 kursusgang i Percussionsteknik (2 timer)

MODULETS INDHOLD OG OPBYGNING

Formålet med undervisningen er, at den studerende tilegner sig grundlæggende praktisk viden om musikalske parametres potentielle virkning på krop og bevidsthed (det teoretiske grundlag tilegnes gennem modulet Musikpsykologi), tilegner sig en grundlæggende musikgenreforståelse samt opøver musikalske færdigheder indenfor stemmebrug og akkompagnement samt musikalsk formidling og performance på hovedinstrument. Formålet er endvidere, at den studerende kan reflektere over sin egen musikalske formidling eller fremførelse af værker ud fra viden om musikkens potentielle virkning. Dette gøres med udgangspunkt i en liste af værker, som er tilpasset et udvalgt behov relateret til helbreds og livskvalitet. Desuden tilstræbes det, at den studerende også viser evnen til at reflektere over egne musikalske ressourcer og potentialer generelt. Modulet er bygget op af 5 fag, der beskrives separat nedenfor.

Musikalsk formidling

Indholdsmæssigt lægges der vægt på at afprøve musikalske parametres potentielle virkning på krop og bevidsthed gennem fremførelse af værker. Den enkelte studerende skal fremføre værker for sine medstuderende og opnå færdigheder i at formidle og performe med sikkerhed og udtryksfuldhed. I løbet af semesteret skal den studerende udforme en genremæssigt alsidig liste bestående af 6 værker med fokus på at imødekomme ét specifikt udvalgt behov (f.eks. vedrørende bevidsthed, opmærksomhed, arousalregulering, entrainment, smerteregulering, genoptræning, sundhed/trivsel, livskvalitet, hukommelse, reminiscens, identitet, selvværd, følelsetilstande, humor/leg, socialt samvær, tilknytning osv.) der skal kunne imødekommes gennem fremførelse af værkerne.

Undervisningen i modulet Musikpsykologi afdækker de musikteoretiske og musikpsykologiske bevæggrunde for anvendelsen af musik relateret til nogle af ovenstående behov. Den viden, som de studerende erhverver sig i Musikpsykologi, sammen med egne, personlige refleksioner, anvendes til at udvikle listen med de 6 værker.

Andre behov relateret til helbreds og livskvalitet, som ikke nødvendigvis inddrages i musikpsykologiundervisningen, kunne være; afsked med livet, håb/håbløshed, emotionel bearbejdning med fokus på eksempelvis sorg/vrede/jalousi, traumbearbejdning, motorisk træning, stressbearbejdning, sprogstimulering osv. Disse kan også være relevante at udarbejde eksamenslisten ud fra, men vil sandsynligvis kræve mere selvstændigt arbejde i forbindelse med litteratursøgning og teoretisk baggrund for musikkens indvirkning og effekt, da det ikke direkte indgår i undervisningen i modulet Musikpsykologi.

Stemmebrug

Indholdsmæssigt lægges der vægt på, at de studerende opnår en grundlæggende viden om stemmens og kroppens funktioner i forhold til stemmebrug, herunder sammenhængen mellem opmærksomhed, kropsholdning, vejtrækning og stemmebrug, om stemmens improvisationsmuligheder samt egne tekniske og musikalske udtryksmuligheder med stemmen. Den studerende skal opnå færdigheder i teknisk og hensigtsmæssigt at kunne styre og bruge sin stemme på et grundlæggende niveau. På sigt skal den studerende fremføre sange med personligt musikalsk udtryk, samt fremføre varierede improvisationer i dialogform med fokus på at kunne matche og følge musikalske udtryk.

Undervisningen har her fokus på stemmetekniske funktioner og færdigheder:

Holdning: At løsne og opspænde gennem afspændings- og holdningsteknik.

Åndedræt: Øvelser der frigør vejtrækningsfunktionen gennem bevidst brug af holdning og åndedræt, herunder brugen af medfødte funktioner såsom sugfunktion, sukkefunktion mm.

Støttefunktion: Øvelser vedr. brug af kropsstøtte.

Stemmeteknik: Efter de studerendes behov og lærerens skøn kan der tages udgangspunkt i klangrum, ansats, kompositionsspænding, udtryk og frasering

Personligt udtryk: I det omfang, det er relevant, er fokus på klang, fortolkning og indlevelse. Den udtryksmæssige intention bevidstgøres gennem spørgsmålene:

Hvad er det, jeg vil fortælle? Hvilke redskaber hjælper mig til at udtrykke dette? Hvad udtrykker musikken? Hvad siger teksten? Hvordan vil jeg fortolke og formidle dette med udgangspunkt i mine personlige redskaber og oplevelser?

Litteratur

Brüel, D. S. (2012). *Stemmen som instrument*. Wilhelm Hansen.

Rørbech, L. & Høgel, S. (2003). *Tal rigtigt - syng godt*. C.A. Reitzels Forlag.

Rosing, A. (2019). *Fra sangerkrop til kernestemme*. ARI

Schwartz, E., Boyle, S. R. & Engen, R. (2018). *Functional voice skills for music therapists*. Barcelona Publisher.

Supplerende litteratur

Byriell, S. og Byriell, C. (1995). *Se mig, hør mig*. C.A. Reitzels Forlag.

Eken, S. (1998). *Den menneskelige stemme*. Hans Reitzels Forlag.

Storm, S. (2007). Den menneskelige stemme. *Psyke & Logos*, 28, 447-477.

Praktisk høre lære

Undervisningen tager udgangspunkt i den studerendes færdigheder og sigter mod, at den studerende opnår grundlæggende viden om musikalsk fagterminologi og notationspraksis, genreforståelse, harmoniseringsteorier og tonalitet. På sigt er formålet endvidere, at den studerende opnår instrumentale, vokale og høre lære-færdigheder, der kan bruges til at kunne fremføre nye og ukendte sange.

Gehørs-harmonisering og simplificering. Den studerende skal lære at harmonisere enkle og komplicerede melodier, så værker kan tilpasses både egne og andres musikalske færdigheder.

Vokale høre lære færdigheder. Den studerende skal kunne eftersynge fraser (tonale såvel som atonale) samt lære at videreføre melodier enten vokalt eller på hovedinstrument efter givne fraser i forskellige modi (f.eks. dur/mol/blues/dorisk/mixolydisk).

Nodespil (Prima vista). Den studerende skal på sigt lære at spille eller synge ukendte værker på hovedinstrument eller vokalt til eksempelvis fællessange eller i andre kliniske sammenhænge.

Litteratur

www.musikipedia.dk

www.sightreadingfactory.com

Akkompagnement

Undervisningen tager udgangspunkt i den studerendes færdigheder og sigter mod, at den studerende opnår grundlæggende viden om basale akkompagnementsformer indenfor forskellige stilarter (herunder forskellige typer strums, der knytter sig til stilarterne) samt grundlæggende færdigheder i at akkompagnere sig selv. Dette indebærer også at udvikle en sikker pulsformelse samt at kunne udføre hensigtsmæssige for- og mellemstil i forbindelse med fællessang. På sigt er formålet endvidere, at den studerende opnår instrumentale og vokale færdigheder, der kan bruges til at lede fællessangsaktiviteter i forskellige sammenhænge.

Litteratur

Olsen, J. S. (2009-2013). *Becifningsklaver (1-6)*. Dansk Sang. (se også www.becifningsklaver.dk)

Improvisation

Den studerende skal opnå grundlæggende viden om **frie** improvisationsformer med fokus på variation og kreativ anvendelse af musikalske parametre på hovedinstrument og akkompagnementsinstrument.

Kurset består af to undervisningsgange med fokus på introduktion til fri musikalsk improvisation. Der fokuseres ikke på improvisation indenfor bestemte genrer. I stedet fokuseres der på musikalske parametre samt grafiske oplæg for fri improvisation.

I løbet af de efterfølgende semestre skal den studerende på sigt lære at improvisere varieret indenfor forskellige stilarter, udføre frie improvisationer, udføre en duet, der viser musikalske ressourcer i form af at kunne lede en dialog samt overordnet anvende improvisatoriske metoder hensigtsmæssigt og ekspressivt med afsæt i egne musikalske og tekniske ressourcer – såvel solistisk som i en duet.

Litteratur

Wigram, T. (2004). *Improvisation: Methods and techniques for music therapy clinicians, educators, and students*. Jessica Kingsley Publishers.

Percussionsteknik

Undervisningen sigter mod, at den studerende får en grundlæggende introduktion til percussion- og trommeteknik. Der er således ikke decideret fokus på rytmisk repertoire eller pulsforfølelse, men undervisningen danner grundlag for, at den studerende kan øve og spille med korrekt teknik.

UNDERVISNINGENS FORM

Undervisningen foregår som holdundervisning med mulighed for opdeling i mindre grupper undervejs. Fagene Praktisk Hørelære og Akkompagnement tilrettelægges ud fra gruppens forudsætninger i et samarbejde mellem underviseren og de studerende. Holdopdelingen skal tage højde for de studerendes niveau og arten af akkompagnementsinstrument og hovedinstrument.

PRØVENS FORM OG INDHOLD

Prøven afholdes ved afslutningen af 1. semester, foregår individuelt og omhandler faget Musikalsk Formidling. Prøven fremføres foran censor, eksaminator og, hvis det ønskes, de andre studerende fra holdet. Prøven foregår ved, at den studerende introducerer og fremfører 2 eller 3 værker efter censors valg fra en liste på 6 værker, som den studerende har udformet. Listen skal opgives to uger før eksamen. Indholdet af listen skal inkludere et skema over valgte værker, en refleksion over disse værker samt et separat dokument med refleksion over stemmemæssige ressourcer og potentialer. Ud af de 6 værker skal mindst to værker være med akkompagnement og mindst to værker med solofremførelse. Efter fremførelse af valgte værker følger en kort samtale mellem den studerende, censor og eksaminator. Detaljer om prøven uddybes herunder:

Detaljer omkring forberedelse:

Den studerendes liste af værker, der er udarbejdet i løbet af 1. semester, afleveres som samlet pdf-dokument på mail direkte til eksaminator og censor 14 dage før eksamen. Alle værker skal afleveres på noder eller i lead sheet (melodi, akkorder, tekst) sammen med listen. Egne kompositioner noteres på noder eller i lead sheet. Stærkt omarrangerede værker noteres også i lead sheet.

Listen skal inkludere en kort redegørelse for valg af værker/genre i forhold til parametre og udvalgte behov relateret til helse og livskvalitet. Listen skal omfatte mindst 2 værker med akkompagnement og mindst 2 numre med solofremførelse på hovedinstrument. Dette instrument skal være det samme på minimum 5 ud af de 6 numre. Et enkelt værk kan, hvis den studerende ønsker det, fremføres på et supplerende instrument. Solofremførelse skal foregå udelukkende på den studerendes hovedinstrument. Dvs. at den studerende ikke må akkompagnere sig selv vokalt eller instrumentalt. Værker med akkompagnement kan enten fremføres således, at den studerende akkompagnerer sig selv vokalt eller instrumentalt, eller akkompagneres i samspil med andre medstuderende. Den studerendes hovedinstrument skal dog stadig benyttes.

Fordelingen af værker kan derfor foregå på følgende vis:

- Minimum to værker fremføres solo på hovedinstrumentet.
- Minimum to værker fremføres med akkompagnement. Eget og/eller andres. Den studerendes hovedinstrument skal stadig benyttes.
- De sidste 2 værker kan fordeles således:
 - 1 værk må gerne fremføres på et supplerende instrument
 - Begge værker må fordeles i de to ovenstående kategorier efter eget ønske.

OBS: Denne eksamen er primært fokuseret på hovedinstrumentet og den studerendes evne til at variere sit udtryk på dette. Derfor er der en begrænsning på 2 instrumenter – hovedinstrumentet samt et supplerende instrument.

Aflevering:

Den studerende skal aflevere to forskellige dokumenter: En repertoireliste over de 6 værker samt noder eller leadsheets til de 6 værker og refleksioner omkring egne stemmemæssige ressourcer og potentialer.

Repertoirelisten skal indeholde følgende:

- 1 sides oversigt over de 6 valgte værker, der følger nedenstående skabelon;
 - Værkets navn
 - Komponist
 - Værkets varighed
 - Evt. andre medvirkende
- 2-3 normalsider med refleksion over valgte værker

Alle værker skal afleveres på noder eller i lead sheet (melodi, akkorder, tekst) sammen med listen. Egne kompositioner noteres på noder eller i lead sheet. Stærkt omarrangerede værker noteres også i lead sheet.

Samtidig med listen, men som separat dokument, afleveres 1-2 siders refleksion omkring egne stemmemæssige ressourcer og potentialer og skal indeholde følgende overskrifter:

- Beskriv dine erfaringer med undervisningen i stemmebrug.
- Hvad har du lært af stemmetekniske færdigheder?
- Hvad er dine forcer? Dine svagheder?
- Hvad skal du fremadrettet arbejde videre med?

Dokumentet har til formål at støtte den studerendes stemmemæssige arbejde hen mod en senere eksamen på 3. semester

Prøve:

Det er en forudsætning for at komme til prøven, at repertoirelisten og refleksionen omkring egne stemmemæssige ressourcer og potentialer er afleveret til afsatte deadline. Prøven foregår ved, at censor vælger 2 eller 3 værker fra repertoirelisten (max. varighed til sammen: 10 minutter). Mindst ét af de af censor valgte værker er med akkompagnement.

Den studerende præsenterer og fremfører derefter de valgte værker. I præsentationen af værkerne kan den studerende reflektere over værkerne i forhold til et specifikt formuleret behov relateret til helse og livskvalitet (viden erhvervet bl.a. gennem undervisning i Musikpsykologi). Denne præsentation er en del af de 10 minutter, som er afsat til fremførelsen af værkerne. Efterfølgende er der afsat yderligere 10 min., hvor den studerende i dialog med eksaminator og censor bedes reflektere mere indgående over egne musikalske ressourcer og egen musikalske formidling. I dialogen kan der også tages udgangspunkt i det skriftlige oplæg og den anvendte teoretiske ramme. Afslutningsvis er der afsat 10 min. til votering og feedback.

Det er den studerendes/holdets ansvar, at nødvendigt teknisk udstyr er til stede og funktionsdygtigt.

Det er desuden den studerendes ansvar at finde akkompagnatører blandt de medstuderende. Det forventes, at alle studerende agerer akkompagnatør for minimum én medstuderende. Det er alle studerendes ansvar at være til rådighed som akkompagnatører i løbet af eksamensdagen.

I bedømmelsen lægges der vægt på følgende faktorer:

- Listen er alsidig og giver et godt billede af den studerendes kompetencer inden for musikalske genrer og musikalsk performance
- Værkerne er omhyggeligt indstuderet og kan imødekomme et specifikt formuleret behov relateret til helse og livskvalitet
- Værkerne fremføres med teknisk sikkerhed og udtryksfuldhed samt med nærvær gennem kropssprog og øjenkontakt
- Refleksionen over fremførelsen er relevant og vedkommende i forhold til det specifikke formulerede behov

Prøven er normeret til 30 min. pr. studerende, inkl. votering. Der gives en karakter efter 7-trins-skalaen.

KRAV TIL DEN STUDERENDE/GRUPPEN

Omfang og forventning

Modulet er på i alt 10 ECTS, hvilket svarer til omkring 270 timers arbejde for den studerende. Det forventes, at den studerende til de ca. 65 undervisningstimer øver sig 4 timer pr undervisningstime samt bruger ca. 25 timer til at forberede listen og sangrapport – dvs. 270 timer i alt. Den studerende skal udarbejde listen og sangrapporten og aflevere den på de anførte tidspunkter. Den studerende skal øve sig med henblik på at forbedre egne kompetencer indenfor musikalsk formidling, stemmebrug, praktisk hørelære, akkompagnement og improvisation.

- Den studerende forventes at forberede sig til hver undervisningsgang ved at øve sig på de opgaver der stilles samt læse den opgivne litteratur og evt. orientere sig i supplerende litteratur
- Den studerende forventes – sammen med sine medstuderende – selv at forestå gruppedannelsen ifm. indstudering af de opgivne værker.
- Den studerende forventes at deltage aktivt i undervisningen
- Den studerende/holdet forventes løbende at give underviseren feedback med henblik på at optimere udbyttet af undervisningen
- Den studerende forventes løbende at reflektere over egne musikalske ressourcer og potentialer og nedskrive disse i forbindelse med porteføljearbejdet
- Ved modulets afslutning skal den studerende lave en skriftlig evaluering ved hjælp af de evalueringsmetoder og -redskaber, studienævnet ønsker anvendt (pt. Semesterevaluering med SurveyXact)

LITTERATUR

- Andersen, C. & Bojesen, M. (2006). *Højskolesangbogens Melodibog*. Wilhelm Hansen.
- Brüel, D. S. (2012). *Stemmen som instrument*. Edition Wilhelm Hansen.
- Nørgaard, V. (2004). *Sange til morgen og aften*. Wilhelm Hansen.
- Olsen, J. S. (2009-2013). *Becifningsklaver (1-6)*. Dansk Sang.
- Rørbech, L. & Høgel, S. (2003). *Tal rigtigt - syng godt*. C.A. Reitzels Forlag.
- Rosing, A. (2019). *Fra sangerkrop til kernestemme*. ARI
- Sommer, E. (2002). *Klaverbogen 1 & 2*. Folkeskolens Musiklærerforening.
- Schwartz, E., Boyle, S. R. & Engen, R. (2018). *Functional voice skills for music therapist*. Barcelona Publishers.
- Wigram, T. (2004). *Improvisation: Methods and techniques for music therapy clinicians, educators, and students*. Jessica Kingsley Publishers.

www.musikipedia.dk

<http://www.becifningsklaver.dk/>

www.sightreadingfactory.com

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Byriel, S. og Byriel, C. (1995). *Se mig, hør mig*. C.A. Reitzels Forlag.
- Eken, S. (1998). *Den menneskelige stemme*. Hans Reitzels Forlag.
- Storm, S. (2007). Den menneskelige stemme. *Psyke & Logos*, 28, 447-477.

Godkendt – Studienævnet for Kunst, Sundhed og Teknologi, juni 2023